

Abdülkadir Bulut'un Çocuk Şiirleri

Kitabı: *Kahveci Güzeli*

Ramazan TEKNİKEL*

Abdülkadir Bulut, çocuk şiirlerini topladığı kitabı *Kahveci Güzeli*'nin sunu yazısında çocuklara şöyle seslenir: “Sevgili çocuklar, sizler için yazdığım *Kahveci Güzeli*'ndeki şiirler, aslında sizin hayatınızdan fıskırmıştır. Onları topladım, ince eleyip sık dokuyarak sizlere şiir olarak sunuyorum. Belki bu şiirler gözlerinizin rengini değiştirmeyecek ama, güzel yurdumuza, güzel dünyamıza bakış biçimlerinizi kesinlikle etkileyecektir. Amacım da budur zaten”. *Kahveci Güzeli*'nde yer alan şiirler Bulut'un sunu yazısıyla aynı paralelde. Çocukların günlük yaşamından, çocukça duygularından, düşündüklerinden, yakınmalarından kesitler...

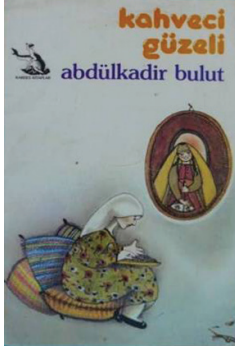
Arkadaş Yayınlarınca yayımlanan *Kahveci Güzeli*'nde yer alan 38 şiirden 22'si çocuğun diliyle, söylemiyle yazılmış şiirler. İşte “Silgi” şiirinde çocuğun diliyle bilgece bir söylem: “*Babam der-simi yaparken / Silgisiz oturma diyor / Bilmiyor ki silgi benim / Ce-saretimi kırıyor.*” “Beslenme çantam” şiiri ise bir yakınmanın şiiri: “*Beslenme çantamın / Gözalcı rengine bakıp / Hayran oluyor herkes / Oysa hergün içindeki / İki dilim ekmekle / Haşlanmış bir patates*”

Bulut'un şiirlerindeki çocuklar ya “*Benim şimdiye kadar / Söğüt dalından başka / Ne tekerlekleri süslü / Bir bisikletim oldu / Ne de boynu boncuklu / Tahtadan bir atım*” diyen kırsal kesimin daha kent görmemiş çocukları; ya da “*Kış günleri / Eski gazete toplarken / Nerde bir çalısır araba görsem / Hemen yanına koşuyorum / Soğuktan üşüyen ellerimi / Eksozunda ısıtıyorum / Çünkü benim ne paltom var / Ne de eldivenlerim*” diyen kentteki kenar semtlerin yoksul çocukları.

Kitaptaki 9 şiir çocuk dilinden çok çocuklar için büyüklerin diliyle yazılmış şiirler gibi: “*Trene çoğunlukla / Kara tren deniliyor da / Niye uçağa / Kara uçak denilmiyor / Yoksa trene bizim gibi / Yoksullar bindiğinden mi / Kara tren denilmiş de / Uçağa var-sıllar bindiğinden / Uçak denilmiş*”. Ya da “Soğan” şiirindeki gibi bilgece; “*Ne de çok giysisi var / Şu tarla soğanının / Galiba evi olmadığından / Hem kat kat giyinmiş / Hem de acısını saklamak için / Bir güzel süslenmiş / Ama ne kadar süslen-se de / Saklayamaz acısını / Giysileri*”.

Kahveci Güzeli'ndeki 7 şiir ise bir nesneye yazılmış şiirler; uçurtmanın, ceviz ağa-cının, mektubun, günebakanın, salyangozun, kitapların, topacın diliyle; bir bakıma fabl. Örneğin “*Günebakan şiiri*” “*Yüzümü güneşe döndüğümden / Kimileri bana döndü diyor*

* Şair, çocuk kitabı yazarı.

/ Kimileri de günebakan / Bunda şaşılacak ne var / Hiç karanlığa bakılır mı / Aydınlık varken”. “Topaç” şiirinde ise bir gönderme var. “Belimde kuşak / Ayağымda kabara / Nasıl özgür olurum / Başkası için / Döndükten sonra”.

Çoğu kez haksızlığa bir başkaldırı da vardır bu şiirlerde; “Öğretmenim / Ali babanın çiftliğinde / Şarkısını söyletirken bize / Çiftlikteki köpeklerin hav hav / Kedilerin de miyav miyav / Diye bağurdıklarını söyletiyorsun da / Neden öğretmenim / Ali babanın çiftliğinde / hayvanlara bakan işçilerin / Ne diye bağurdıklarını / Söyletmiyorsun”. Yine “Uçurtmanın Yakınması” şiirinde, “Gökyüzüne doğru uçunca / Özgür oluyorum / Ama ipin ucunun başkasının elinde / Olduğunu anlayınca / Öfkeyle kendimi / Yere

çarparıyorum” dizeleriyle özgürlüğün vazgeçilmezliği vurgulanır.

Kahveci Güzeli'nde yer alan şiirler genelde gerçek yaşamdan kesitlerin resmedildiği şiirler; “Simitçi Çocuk”, “Boya Sandığım”, “Bizim Eve Benziyor gibi Kitabın”, “Annem Kadifede İşçi” şiirleri kentlerin kenar semtlerinde emeğiyle geçinen yoksul aile çocuklarının şiirleri.

Çocuk şiirlerinde dil elbette yalın olacaktır ama, Bulut'un çocuk şiirlerinde dil daha da bir yalındır. Gerek çocuğun diliyle, gerek genel bir söylemle, gerekse nesnelere konuşturulduğu şiirlerinde yalın bir dilin yanında Türkçenin kullanımına da oldukça özen gösterir. Köy kökenli olan Bulut'un şiirlerinde *söğütten atım, ceviz ağacının çocuklara söylediği, oklu kirpi, günebakan, çiçekle böcek, ders dinleyen tavşan, ateşböceği* gibi köyü, kırsal kesimi resimleyen şiirlerin yanında, *simitçi çocuk annem kadifede işçi*, oyuncakçı amca, boya sandığım gibi kenti çağrıştıran şiirler de var. “Annem Kadifede İşçi” şiiri kent yaşamına duyarlı bir vurgudur. “Annemin dokumacı olarak / Kadife fabrikasına girişine / Ondan daha çok ben sevindim / Çünkü bundan böyle artık / Kadife gibi olacaktı elleri / Yüzümü okşarken usulca / Unutacaktım eski günleri // Ama düşündüğüm gibi olmadı / Ben sanırdım ki eskiden beri / Kadifede çalışan işçilerin / Elleri biçilmez, paslanmaz / Oysa annemin elindekilere can dayanmaz”.

Üveyikler Göçerken ve Sakar Tay adlı iki de çocuk romanı bulunan Abdülkadir Bulut'un çocuklara yönelik yapıtlara eğilim duyması biraz da onun öğretmen oluşundan olsa gerek.

Anadolu'da 70'li yıllarda *kahveci güzeli* adlı duvarları süsleyen halıyı çoğumuz biliriz. O yıllarda Anadolu'da, kasabalarda, köylerde evlerin toprak duvarlarını süsleyen kahveci güzeli... Evlerin en lüks eşyası iki metrekare bile olmayan bu halılar olurdu çoğu kez. Sanırım Suriye'den gelirdi *kahveci güzeli* ve diğer birkaç modeli daha olan bu duvar halıları. Kitaba adını veren şiir bu halıyı resmeden folklorik öğeyi de çokça barındıran bir şiir. Yazıyı bu şiirle sonlandırmak sanırım doğru olacak: “Hiç uyumuyor geleliberi / Duvarımızdaki kahveci güzeli / Ne kadar gülmeye çalışsa da / İnandırıyor bir türlü / Ne annemi ne de beni // Yalnız bırakmamak için annem / Artık senin dibinde ayıklıyor / Fasulyayı, ıspanağı, pirinci / Boş kaldığı zamanlar bile / Senin dibinde örüyor / Örgüsünü // Yoksa kahveci güzeli / Oyuncakların olmadığından mı / Hep böyle üzgün duruyorsun / Ve uyku girmiyor gözlerine”.